

Current Status and Programs of Cardamom Seeds: Cardamom Development Center, Fikkal, Ilam

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
कृषि विभाग

राष्ट्रिय आलु, तरकारी तथा मसलाबाली विकास केन्द्र

अलैंची विकास केन्द्र,
फिक्कल, इलाम

राजन परियारा
माटो विज्ञ
निमित्त केन्द्र प्रमुख

फार्म/केन्द्रमा उत्पादित बीउ/बेनीको उत्पादन स्थिति विगत ३ वर्षको

फार्म/केन्द्र	आ.व.	अलैंची बेनी उत्पादन र बिक्री परिमाण			
		उत्पादन	बिक्री	मौज्दात	मौज्दात रहनुका कारण
अलैंची विकास केन्द्र	२०७८/७९	८००००	८००००	०	
	२०७९/८०	१०६०००	१०४४००	१६००	केन्द्रमा रोपण गरिएको
	२०८०/८१	१३५०००	२३९३६०	६४४०	अलैंची व्यवसायी महासंघको सहकार्यमा वृद्ध अलैंची रोपण कार्यक्रम इलाममा शुरू गरिने भएकोले

2

अलैंची खेतीका समस्या र चुनौती

१. कृषक स्तरमा

समस्याहरू	चुनौतीहरू
अलैंची बालीमा काम गर्ने युवा जनशक्तिको कमी	अलैंची खेतीमा युवालाई आकर्षित गराउनु युवालाई स्वदेशमा टिकाई राख्नु
रोग कीराका कारण अलैंची बगानको क्षेत्रफलमा ह्रास आएको - डढुवा रोग, गानो कुहिन र झने, छिके फुके	बगानलाई डढुवाबाट बचाउनु
कृषकहरूमा उन्नत खेती प्रविधि, गुणस्तर सुधार र उत्पादन पछिका प्रविधिबारे ज्ञान र सीपको कमी	कृषकहरूमा उन्नत प्रविधि विस्तार गर्नु
कृषक स्तरमा संकलन केन्द्रको अभाव, भण्डारण सुविधाको अभाव	उत्पादन स्थलमा संकलन केन्द्र
परम्परागत भट्टी र उन्नत भट्टीको प्रशोधनमा अलैंचीको बिक्री मूल्य फरक नरहेको	परम्परागत भट्टी र उन्नत भट्टीको प्रशोधनमा अलैंचीको बिक्री मूल्य फरक बनाउनु
छहारीले अलैंची बारीमा रोग कीराको प्रकोप बढाएको	छहारीको वैज्ञानिक प्रयोग गर्नु
प्राविधिक सेवा किसान समक्ष पुग्न नपाएको	प्राविधिक सेवा कृषक समक्ष पुऱ्याउनु

अलैंची खेतीका समस्या र चुनौती.....

२. व्यवसायी स्तरमा

समस्याहरू	चुनौतीहरू
गुणस्तरीय अलैंची नभएको	कृषकबाट गुणस्तरीय अलैंची खरिद गर्नु
तेस्रो देशमा अलैंची पठाउन नसक्नु	अलैंचीको निर्यात कर घटाउनु/छुट गराउनु - बंगलादेशमा ३५% कर लाग्ने दुई देश बीच द्विपक्षीय सम्झौता गराउनु
बजार सर्वेक्षण नभएको	सरकारी पक्षबाट बजार सर्वेक्षण गराउनु
वेयर हाउस नहुनु	अन्तर्राष्ट्रियस्तरको मापदण्डको वेयर हाउस बनाउनु
अलैंचीको व्यापारको लागि स्पेशल लोन र छुट नभएको	अलैंचीको निर्यातमा कर छुट गराउनु
अलैंची स्टक गर्दा ढुसी आउने	मापदण्ड पुगेका वेयर हाउस बनाउनु
अवैधानिक रूपमा स्थानिय एवं जिल्ला स्तरमा कर र फि उठाईने गरिएको	संघ, प्रदेश, जिल्ला र स्थानिय तहमा समन्वय

अलैंची खेतीका समस्या र चुनौती.....

३. प्राविधिक स्तरमा

समस्याहरू	चुनौतीहरू
स्थानिय तह प्रदेश र संघमा कार्यरत प्राविधिकहरूको समन्वयन अभाव	समन्वयन प्रभावकारी बनाउनु।
अलैंची खेतीको प्रविधि अनुदानमा आधारित हुनु	अनुदानलाई सबैको पहुँचमा पुऱ्याउनु। उत्पादनमा आधारित अनुदान उपलब्ध गराउनु।
Technology supply driven हुनु	अनुसन्धानमा आधारित प्रविधिको विकास।
सिमित स्रोत साधन र जनशक्तिको अभाव	दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति हुनुपर्ने।

सुझाव/भावी दिशा

- अलैंचीको अनुसन्धानलाई सघन बनाउनु पर्ने - कृषकको समस्यामा आधारित अनुसन्धान, revalidation गरिनु पर्ने।
- अनुसन्धान र प्रसार - अलैंची विकास केन्द्र, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद, प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गतका जोन, ब्लक र पकेट क्षेत्रहरू बीच अनुसन्धान र प्रसार सम्बन्धी तालमेल मिलाउनु पर्ने।
- गुणस्तरीय बेनी र प्रविधिको उपलब्धता - तन्तु प्रजनन प्रयोगशाला र निरोगी बीउबाट उत्पादित बेनीको उपलब्धता सहज गराउनुपर्ने र प्रविधि कृषक समक्ष पुऱ्याउनु पर्ने।
- प्राज्ञारिक खेती - अलैंची खेतीको प्राज्ञारिक खेती प्रविधिको प्रचार प्रसार गर्नु पर्ने।
- नीति कार्यान्वयन - पर्याप्त अध्ययन पछि नीति तयार गरी तदारकताका साथ कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने।